

СТАНОВИЩЕ

относно дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен „доктор” в област на висше образование: 05.11.00 - Социология и политически науки, Научна специалност: 05.11.03 – Наукосзнание

Автор на дисертационния труд: инж. Цветелина Виткова Йоргова,
докторант редовна подготовка към Българска Академия на Науките, Институт за Изследване на Обществата и Знанието, Секция „Знание и реалност: модели, методологии и евристики“

Тема на дисертационния труд: „Трансфер на научно знание”

Член на научното жури: доц. д-р инж. Петко Русков, ФМИ, СУ "Св. Климент Охридски",

Това становище е написано и представено на основание на заповед № РД 09-162/26.02.2016 г. на директора на ИИОЗ – БАН, както и на решение на научното жури по процедурата (Протокол № 1 от 2 март 2016 г).

Актуалност на дисертацията и обща характеристика на научната, научно-приложната и педагогическата дейност на кандидата. Темата за трансфер на научно знание, която е разгледана в дисертационния труд е актуална както в национален, така и световен мащаб. Непрекъснато се наблюдава стремеж към покачване на стандарта на живот, чрез трансфер и комерсиализиране на научно знание. Например при търсене в Гугъл на 27 март 2016 г, с ключови думи „трансфер на научно знание“ се връща информация за около 84 200 резултата (0,15 секунди), а с „knowledge transfer“ – около 50 200 000 резултата (0,24 секунди). По света се провеждат хиляди научни и научно приложни конференции и форуми в областта на иновациите и трансфер на научното знание, като голямата част от тях включват и разработване и приложение на софтуер за тях. Предложеният дисертационният труд има основна цел да се разработи функционален модел на активен/креативен посредник (брокер) за трансфера на научни резултати от публично финансирани научни организации към други сфери на обществената дейност, което ще доведе до подобряване на иновационните процеси. Подделите на дисертационния труд са специфицирани в две направления - разработване на теоретичен модел на трансфер на знание, с ясно дефинирани структурата и функциите на креативен брокер като институция и/или физическо лице и проектиране на уеб-базиран брокер, който прилага проектирания модел. В дисертационния си труд Цветелина Йоргова ясно е дефинирала много актуален проблем за трансфер на научно знание и е поставила значими цели и задачи за проучването и решаването му. Тя е дефинирала понятията и моделите за „креативен” и уеб-базиран брокер, описала е и

анализирала ролята и дейностите на действащи у нас посреднически организации, тяхната ефективност и адекватността им при задоволяване на пазарните потребности. Резултатите от изследването ѝ позволяват да проектира обобщен модел на брокер, който подпомага ефективна и ефикасна реализация на трансфера на знания между академичните институции и бизнес организации. Използвала е създадения модел за информационно и организационно проектиране на структурата и функциите на виртуален офис за трансфер на технологии и апробирането му в ТТО “Информационни и комуникационни технологии за енергийната ефективност“. Разработила е и е тествала веб-базирания брокер, като е проложила проектирания от автора модел. В представения дисертационен труд доминират научната и научно-приложната дейност на кандидата. Поради спецификата на учебния процес по време на работата по дисертацията си Цветелина Йоргова няма педагогическа дейност.

Степен на познаване състоянието на проблема и творческа интерпретация на литературния материал. Инж. Цветелина Йоргова системно и задълбочено е проучила и изследвала 106 литературни източника, като 41 от тях са на български език, а останалите на английски, и 26 от документите са издание на Европейската комисия на английски език. Източниците са избрани от множество и разнообразни литературни източници и цифрови библиотеки, както и нормативни документи за България, Европа и света, като голямата част от тях са издадени през последните години и дискутират актуалните проблеми и решения в областта на темата на дисертацията. Представила е и е анализирала резултати от проведено емпирично изследване върху практиката на 29 основни организации от изследваната област у нас – офиси за трансфер на технологии. Докторантката е проучил аналитично използваните методи и техники за моделиране на трансфер на технологии и знания, както и съществуващите и използвани технологии и програмни продукти. Анализът на съвременните решения и системи е задълбочен и аргументиран, което потвърждава отличното познаване на съвременното научно и приложно състояние в областта на темата. Приложенията в края на дисертацията потвърждават доброто познаване на състоянието на проблема в страната и чужбина.

Съответствие на избраната методика на изследване и поставената цел и задачи на дисертационния труд с постигнатите приноси. При разработването на дисертацията си докторантката е избрала класическа методика за изследване, която включва проучване и емпирично изследване на обекта (посреднически организации за трансфер на технологии и знания), изграждане на функционален модел на посредник на трансфер на знание, приложение на модела за проектиране на веб-базиран офис за технологичен трансфер и апробация на модела в реален офис за трансфер на технологии. Тази методика позволява на базата на голям обем от реални данни, моделиране и анализиране на получените резултати да се предложат иновации на процесите при трансфер на технологии и знания. Поставените цел и задачи съответстват на постигнатите приноси, които са

описани в текста и изводите в останалите глави в резултат на изследванията и експериментите проведени от автора на дисертационния труд.

Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд: Резултатите от изследванията в дисертацията са обобщени и представени аналитично и прегледно в таблици и фигури. Научно-приложните и практически приноси, получени в дисертацията са ясно формулирани и представени в нея – стр.124-125. Докторантката е обогатила съществуващи знания в областта на креативен брокер за посредническите организации и тяхната дейност, както и функциите и структурта на виртуалния офис за технологичен трансфер. Разработила и е използвала модел и прототип на виртуалния офис за трансфер на технологии, който е интегриран в иновационна борса. Постигнатите приноси според мен са лично дело на автора и са описани коректно в направените публикации - на международни конференции в чужбина и в България. Цветелина Йоргова е представила в дисертационния си труд завършено изследване, включващо проучване, моделиране, анализ и иновации на виртуалния офис за технологичен трансфер, както и прототип на програмна реализация на виртуалния офис за технологичен трансфер.

Авторефератът е написан според изискванията и отразява точно основните резултати, постигнати в дисертацията.

Преценка за публикациите по дисертацията: брой, характер на изданията в които са отпечатани. По темата на дисертацията си Цветелина Йоргова е представила 7 публикации, които могат да се опишат както следва:

- Една е на български език и шест на английски;
- Една е самостоятелна и шест са в съавторство, като Цветелина Йоргова е първи автор на три от тях;
- Една, която е приета за печат е глава от книга: Andreev R., Daniela Borissova, Alexander Shikalanov, Tsvetelina Yorgova. 2015. MODEL-DRIVEN DESIGN OF EMEDIA: VIRTUAL TECHNOLOGY TRANSFER OFFICE (under printing);
- Една публикация в списание :Yorgova Tsv., S. Petkova, K. Kostadinov. 2013. The GIS-Transfer Center technology transfer network in Bulgaria. StejnbeisTransfermagazin 3/2013., Germany, pp.14-15.

Описаните в публикациите научно-приложни и практически приноси точно и пълно отразяват основните постижения в дисертацията. Не са ми известни цитирания на публикациите на автора. Смятам, че публикациите по темата на дисертацията по своя характер и брой удовлетворяват изискванията при присъждане на образователната и научна степен „доктор”.

Мнения, препоръки и бележки. Познавам Цветелина Йоргова като докторант, изследовател и участник в научни форуми в страната. Мога да подчертая сериозното ѝ научно и професионалното израстване по време на обучението и практическите ѝ дейности. Тя работи методично и системно по темата на

дисертацията си до постигане на много успешни решения, като се отличава с иновативно и предприемчиво мислене и активни действия. Тя работи също така и по редица успешни проекти в страната и чужбина. Препоръката ми е да продължи научната си дейност в областта на иновациите, трансфер и комерсиализации на научното знание и технологиите, като предава опита си и на студенти. Бележките ми по отношение на съдържанието и оформянето на дисертацията и автореферата са следните:

- Във въведението съществуват твърдения и класификация, които не са подкрепени с литературни източници (стр. 4, 5);
- Използваното съкращение ИС за Иновационна система, не е подходящо според мен, понеже то е широко използвано в литературата за Информационна система;
- Вторият приложен принос (стр.125) по-коректно е да се определи вместо „Осъществена е пазарна реализация...“ с „Разработен е прототип и програмна реализация...“

Мотивирано и ясно формулирано заключение: Оценката ми за дисертационния труд, автореферата, научните публикации и научните и научно приложните приноси на Цветелина Виткова Йоргова е ПОЛОЖИТЕЛНА.

Отчитам, че представеният дисертационният труд е оформен съгласно изискванията на Правилника за придобиване на научни степени в Българска Академия на Науките, Институт за Изследване на Обществата и Знанието. Докторантката Цветелина Йоргова е изпълнила поставените цели и задачи и представеният дисертационен труд има необходимите качества и напълно отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и ППЗРАСРБ за присъждане на образователната и научна степен ДОКТОР.

Постигнатите резултати ми дават основание да предложа да бъде присъдена образователната и научна степен ДОКТОР в област на висше образование: 05.11.00 Социология и политически науки, Научна специалност: 05.11.03 – Наукосзнание на **Цветелина Виткова Йоргова**.

Дата: 20.04.2015

ЧЛЕН НА ЖУРИ:

доц. д-р Петко Русков